College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 175
8180 AD Heerde

Per e-mail: gemeente@heerde.nl

Heerde, 9 januari 2025

Onderwerp: Advies uitbreiding begraafplaats Wapenveld

Geacht college,

Wij hebben als erfgoedcommissie kennis mogen nemen van én een toelichting mogen krijgen op het concept masterplan begraafplaats Wapenveld en de quickscan beheerderswoning begraafplaats Wapenveld. Daarvoor onze dank.

In afwijking van ons voornemen om advisering van de erfgoedcommissie via het verslag van deze commissie te laten verlopen, komen we dit keer toch met een advies in de vorm van een brief. De reden hiervoor is dat het hier gaat om de begraafplaats in Wapenveld, een belangrijk onderwerp dat het verdient om uitgelicht te worden.

Funerair erfgoed
De begraafplaats maakt onderdeel uit van ons funerair erfgoed. De begraafplaats laat zien hoe de inwoners van Wapenveld door de decennia heen vorm gaven aan rouwbeleving. De begraafplaats in zijn geheel vertelt daarmee een belangrijk verhaal van Wapenveld. Het is dan ook een plek waar heel veel inwoners komen en een speciale binding mee hebben. De begraafplaats heeft daarmee een belangrijke maatschappelijke functie in onze lokale gemeenschap. Om recht te doen aan het cultuurhistorische belang van deze begraafplaats kiest de commissie ervoor u via een aparte brief te adviseren.

Belangenafweging
Wij begrijpen de wens van het college en waarschijnlijk ook van veel inwoners om te komen tot uitbreiding van de begraafplaats Wapenveld en we onderkennen de noodzaak om nieuwe graven te realiseren. In de belangenafweging die u als college moet maken, zijn wat ons betreft op dit moment onvoldoende onderzoeksresultaten naar het cultuurhistorisch belang van (onderdelen van) de begraafplaats om een goede afweging te kunnen maken waarbij aan alle betrokken belangen, waaronder erfgoed, recht wordt gedaan.

De gemeente heeft namelijk ook als taak om haar cultureel erfgoed te beschermen (artikel 5.130 leden 1 en 2 Besluit kwaliteit leefomgeving). Daarom adviseren wij voor deze begraafplaats nader onderzoek naar de aanleg (zoals de entrees en infrastructuur), bebouwing en specifieke grafveld of -monumenten om te voorkomen dat bijzondere zaken verloren gaan. En ook om inwoners, conform het Verdrag van Faro, bij de planvorming te betrekken.

Op basis van de informatie die wij nu hebben, willen wij alvast ingaan op een aantal specifieke elementen op de begraafplaats.

Beheerderswoning
Allereerst de beheerderswoning. Hoewel deze woning aan de binnenkant geen bijzondere kenmerken heeft, is de woning toch van toegevoegde waarde vanwege de bouwstijl rond 1930. Het is één van de weinige woningen uit die periode in Wapenveld. Daar komt bij dat de typische bouwkenmerken van deze periode nog grotendeels ongewijzigd aanwezig zijn.
Maar ook vanwege de historische waarde van een veranderde samenleving, waarbij de beheerder van de begraafplaats voorheen nauw verbonden was met de begraafplaats. Voor de quickscan heeft geen veldbezoek en locatieonderzoek plaatsgevonden. Ook is niet geheel duidelijk welke architect deze woning heeft ontworpen. Wij adviseren u te overwegen of het aantal nieuwe graven dat gerealiseerd kan worden op het betreffende perceel opweegt tegen sloop van deze kleine maar markante woning. En mocht u besluiten om deze woning te laten bestaan en tot verkoop over te gaan, dan pleiten wij ervoor om aan de verkoop voorwaarden te verbinden om de relatie van de beheerderswoning tot de begraafplaats te beschermen.

Huidige beheerdersruimte
In het concept masterplan komt een nieuwe functionele ruimte voor de beheerder en medewerkers om te verblijven en om materieel op te slaan. Daarmee gaat de huidige beheerdersruimte die duidelijk een Post65 uitstraling heeft verloren. Dat is jammer en daarom adviseren wij om te overwegen de huidige beheerdersruimte in te passen in het plan en zo nodig elders op de begraafplaats een functionele ruimte te realiseren.

Baarhuisje
Als laatste vragen we ook aandacht voor het (oorspronkelijke) baarhuisje dat weliswaar geen bijzonder kwaliteit heeft, maar wel een functionele historie. Zeker in relatie met de nog andere aanwezige bebouwing.

Tot slot
Kortom, wij adviseren u nader onderzoek te doen en inwoners bij de planvorming te betrekken. En al het mogelijke te doen om de begraafplaats als ensemble te beschouwen dat behouden moet worden om hiermee het funerair erfgoed op deze plek in Wapenveld te beschermen.

Hoogachtend,
Namens de leden van de Erfgoedcommissie,

W.H.M. Blankvoort-Zielhuis
Voorzitter Erfgoedcommissie gemeente Heerde